

Υποκείμενο

Το **υποκείμενο** είναι η λέξη της πρότασης που δείχνει **ποιος** κάνει κάτι ή παθαίνει κάτι ή βρίσκεται σε μια κατάσταση.

Για να βρούμε το υποκείμενο, εντοπίζουμε το ρήμα και μετά απαντούμε στην ερώτηση **ποιος**, **ποια**, **ποιο**, έκανε ή έπαθε κάτι.

Ο Πέτρος παίζει μπάλα. (ποιος παίζει; - Ο Πέτρος)

Η Μαρία χτύπησε. (ποιος χτύπησε; - Η Μαρία)

Το υποκείμενο βρίσκεται πάντα σε πτώση **ονομαστική** και είναι συνήθως ουσιαστικό ή αντωνυμία.

Ο μαθητής λύνει τις ασκήσεις. (υποκείμενο- ουσιαστικό)

Αυτός λύνει τις ασκήσεις. (υποκείμενο- αντωνυμία)

Το υποκείμενο μπορεί να παραλειφθεί όταν εννοείται.

Λύνει τις ασκήσεις. (το υποκείμενο εννοείται- **αυτός**)

Ρήμα

Το **ρήμα** είναι το βασικό στοιχείο της πρότασης και γύρω από αυτό κινούνται οι υπόλοιποι όροι της.

Είναι η λέξη της πρότασης που δείχνει ότι ένα πρόσωπο, ζώο ή πράγμα κάνει κάτι ή παθαίνει κάτι ή βρίσκεται σε μια κατάσταση.

Για να βρούμε το ρήμα, απαντούμε στην ερώτηση **τι κάνει; τι έπαθε;**

Ο Μάνος **διαβάζει** τα μαθήματά του. (τι κάνει; - διαβάζει)

Ο Στέλιος **στενοχωρήθηκε**. (τι έπαθε;- στενοχωρήθηκε)

Τα ρήματα χωρίζονται σε μεταβατικά και αμετάβατα.

Μεταβατικά είναι τα ρήματα που έχουν αντικείμενο.

Αμετάβατα είναι τα ρήματα που δεν έχουν αντικείμενο.

Εγώ **βουρτσίζω** τα δόντια μου κάθε μέρα. (μεταβατικό)

Αυτός **ξαπλώνει** νωρίς. (αμετάβατο)

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Το **αντικείμενο** είναι η λέξη της πρότασης που δείχνει πού πηγαίνει η ενέργεια του υποκειμένου.

Για να βρούμε το αντικείμενο, εντοπίζουμε το ρήμα και μετά απαντούμε στην ερώτηση **ΤΙ; ΠΟΙΟΝ;**

Ο Οδυσσέας αγόρασε **μαρκαδόρους** (τι αγόρασε; - μαρκαδόρους)
Ο Κώστας συνάντησε **την Ελένη**. (ποιον συνάντησε;- την Ελένη)

Το αντικείμενο βρίσκεται σε πτώση **αιτιατική**.

Υπάρχουν κάποια ρήματα που παίρνουν **δύο αντικείμενα**, το ένα σε **αιτιατική** πτώση, που λέγεται **άμεσο αντικείμενο**, και το άλλο συνήθως σε **γενική** πτώση που λέγεται **έμμεσο αντικείμενο**.

Η Μαρία **μου** πήρε **τον μαρκαδόρο**. (τον μαρκαδόρο: άμεσο / μου: έμμεσο)

Κατηγορούμενο

Το **κατηγορούμενο** είναι η λέξη της πρότασης που δείχνει ότι **το υποκείμενο** έχει μια ιδιότητα, ένα χαρακτηριστικό ή βρίσκεται σε μια κατάσταση.

Το **κατηγορούμενο** μπορεί να είναι ουσιαστικό, επίθετο ή μετοχή. Βρίσκεται στο **ίδιο** γένος, στον ίδιο αριθμό και στην ίδια πτώση (πάντα **ονομαστική!!!**) με το **υποκείμενο**.

Ο κος Δημητρίου είναι **γιατρός**. (Κατηγορούμενο-ουσιαστικό)

Η Σοφία φαίνεται **άρρωστη**. (Κατηγορούμενο-επίθετο)

Τα παιδιά είναι **χαρούμενα**. (Κατηγορούμενο-μετοχή)

Συνδετικά Ρήματα

Είναι τα ρήματα που συνδέουν το **υποκείμενο** με το **κατηγορούμενο** για να δώσουν μια ιδιότητα στο υποκείμενο.

Αυτή **η κοπέλα** είναι **πανέμορφη**.

Τα πιο συνηθισμένα συνδετικά ρήματα είναι: είμαι, γίνομαι, φαίνομαι, εμφανίζομαι, παρουσιάζομαι, βρίσκομαι, γεννιέμαι, ζω, παθαίνω, διορίζομαι, λέγομαι, ονομάζομαι, θεωρούμαι, αποδεικνύομαι, μοιάζω, εκλέγομαι...